

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VIme, 1480

Dominica vicesima post penthecostes ... sermonis lxxiiii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Ixxiiii

Si quis igitur puer illud et in corporeum summum illud videre meruit. quod habet aliud quod desideret. non regna. non facultates. non honores. non gloriam. non potestates. illis enim ut nihil beatitudinis est. hoc autem ut beatum est. Tercio additum. de beatitudine corporis Et ego resuscitabo eum in nouissimo die: omnis quidem resurgent dicit apostolus. sed non omnis immutabitur. et distinctio erit resurgentium. que tangit Dani. 12. Multi de his qui dormiunt in pulvere terre evigilabunt. alij in vita eterna. alij in opprobriu[m] ut videatur semper. hoc ideo dicit salvator. Jo. 5. Procedent qui bona fecerunt in resurrectione vite. qui vero mala in resurrectione iudicij. Resurgent corpora damnatorum. ut assortes sint in pena propter animab[us] qui boomerunt assortes in culpa. sed corpora in storno propter glorificatis divulgant animab[us]. ut et ipsa beatitudinem immortalitatem. claritatem. subtilitatem. agilitatem. decorum. vigorem. honorem. et perpetuum corporis aspectum. et fulgorem. ut dicant illud gen. 32. Videlicet domini facie ad faciem et salua facta est anima mea. et illud Job. 42. Auditu auris audiui te. nunc autem oculus meus videt te. ecce.

Dominica vicesima post Pentecostes. Prima pars sermonis Ixxviii.

Rat quidam regulus. cuius filius infirmabat capernaum ibi. Jo. 4. Consuetudo est apud seculares: cum egrotant post remedia vanam medicorum ultimo ad deum recurrere. iam de salute dubitantes. psalmus. Cum occideret eos. querebant eum. Hoc iste regulus fuisse legit. qui per filij salutem. deficiente humano auxilio. christum rogauit. ideo ipsis infidelitas merito fuit reprehensibilis. cum in eis annis oīa dominū sit implorandum auxiliū. Tria igitur tangentur in p̄nti euangelio. Primo reguli supplicatio per filij salutem. Secundo christi reprehēsio. per ipsius incredulitatem. ibi. nisi signa. Tercio būsi eiū imperatio sola christi benignitate ibi. iam autem eo. Circa primū tria tangentur. premittebat additio infirmitatis quadruplices. prima caritatis. quod filius. secunda nobilitatis. quod filius reguli. tercias infirmitatis. quod infirmabat. Quarto famose ciuitatis. quod in capernaum. et hoc est: Erat quidam regulus: dicit autem regulus: puer rex. non legimus autem tunc Christum fuisse regem in Galilea. nisi hebreo antipater. filium magni Herodis. forte autem aliquis sub eo admisstrabat negotia regni. qui hoc loco regulus. id est puer rex appellat: eius filius infirmabat: in diuidit deus cuilibet animali naturalē amorem ad filios. quod intantus erat ut nolint homines filios annos mori. sed potius cupiant eos habere superstites. Et nota quod magis diligunt pentes filios suos. quam diligunt ab eis. et hoc propter

Sermo

quatuor. Primo qz plura illis atulerunt. magis autem diligim⁹ cui plura serimus. Secundo qz dilatio parentū est diuturnior. prius ei parentes dilexerunt filios qz ab eis diligenter. Tercio qz dilationis mutue ipsi parentes sūt principi⁹ sunt enim filii a parentib⁹. Naturalis autem est affluxus principi⁹ in principiatū. & nō econuerso. sic humor a radib⁹ p̄edit i ramos nō a ramis in radices. Quarto qz vñ quodqz maxie diligit p̄fectionē suā. vñ quodqz autem p̄fectū est. eo qz libi simile generat. et ideo qz parentes sūt p̄fici in filiis. ipso vero filij nō ideo p̄ficunt. qz parentes hñt. sed qz filios alios generant. ideo maior ē amor parentū ad filios qz filiorū ad parentes: capharnaū: hec erat ciuitas nobilis totius galilee metropolis in qua ille egrotabat.

B Nota qz vñus solus rex ē celi et terre. in cuius semore scriptum ē. rex regū et dñs dñantiū. de quo psal. Qm̄ deus magnus dñs. et rex magnus sup om̄a deos. Quicunqz igit̄ aliquod habet regimen compatione ipsius regulus ē. qz nemo toti mūndo dominat. sed aut in pte ipsius sic reges terre. aut in minori mūndo sic hoib⁹ sibi ipsi dñat. qui ē minore mūdus. om̄is igit̄ hoies reguli sūt pui sc̄z reges. Si autem rex dicit qz regat. mens nostra regulus est. cui datus est totū regni aie et corpis. vñ Isido. Rex inquit eris si te ipsum rexeris. et in primo politie dicit. qz rōnāl mens regali dominio regit appetitū. regulus igit̄ mens nostra est. appetitus vero cupiſcibil⁹ & irascibil⁹ eius subiungit regno. et qui cungz dñat terris. si nō dñat appetitui seruus ē. vñ claudianus Tu l⁹ extremos late dñare p̄ mīdas. Te medus te mollis arabs te seres adoret. Si metuīs si prava cupis si duc ira. Seruitij patere inguz tollerabis. iniquas. Interius leges tūc oia iure tenebis. Cū poteris rex esse tui. C Et nō qz regalia insignia quatuor esse dicunt. sc̄z diadema. scept̄z. purpura. et fibula aurea. sic rōnālē mente optet gerere diadema prudentie. scept̄z iusticie. purpura fortitudinis. et fibulā xp̄tantie. vel. diadema clemētie. scept̄z iusticie. purpura glorie. fibulā dñorū die. Itē nota qz rex regit subditos. sic pater filios vt dicit. 8. eth. vñ venus ad iouē. O p̄r o hoīm dñiūqz eterna p̄cas. et ideo appetitus sensibil qui menti subiect⁹ filius reguli dicit ciuius infirmitas peccati ē. sic dicit Jo. 5. Ja noli peccare ne deterius aliquid tibi attingat superuenit aut hec infirmitas ex int̄pantia affectionū. aut amore seculi male infâmantur. aut timore eiusdem seculi male humiliante. de in ea. et egrotaret ppter amorem eius. Thamar iterptat amara. vel dñutias. et signat om̄e mūdanū et seculare. qd amaritudine

lxviii

et instabilitate plenū est. hoc q̄ qui amat depit. i. diminuit sensu et
 infirmat. q̄ em̄ nihil fortius sit vero amore, mūdanus tñ amore
 infatuat et infirmat. Ite de sechdo q̄ languescat animus timore
 male humiliante dicit psal. Numiliati est in laborib⁹ eoꝝ.
 et infirmati sunt. nec sūt qui adiuaret. V Et nō septē dñe
 quentia hanc spūale infirmitatē. Primo infirmitatis dolorib⁹
 vexat. hec ē iudicia que de alterius bono torqueat. Mat. 8. Pu
 er meus iacet in domo paliticus. et male torqueat. sic peccatum
 affligit conscientiaz. psal. Nō est pax ossib⁹ meis a facie peccatoꝝ
 meoꝝ. et iteꝝ. anima eoꝝ in malis tabescet. Itē infirmitas
 iudicii reꝝ pm̄ utat. s. gustū. tactū. odoratū. auditū. ⁊ visū. hec
 ē ira de qua vīgi. furor itaq̄ mente precipitat. et cato. Ira im
 pedit animū. ne possit cernere verū. sic in pccozib⁹ om̄e mentis
 iudicuz p̄turbat. psal. Turbat̄ sunt et moti sic ebrius. et ois
 sapia eoꝝ deuocata ē. nō em̄ ill̄ sapientia ē aia eoꝝ. et appropinquauerūt
 vscq̄ ad portas mortis. Itē infirmitas attenuat et desiccat. et h̄
 ē accidia q̄ facit aiam matilenta. qz spūs tristis exēcat ossa. cōe
 tñ etiā est oī pāo. vt p̄iguedimez aīe tollat. 2. ro. 13. Quare sic
 attenuaris matie fili regis p singulos dies. p̄iguedimi aut̄ spū
 ali duemūt tria. ardor. s. dilectionis. lapor deuotionis. et supe
 minētia ois tribulationis. p̄iguedo em̄ ardet. lapit. ⁊ supnata
 iō in lege ois adeps sūt dñi iure p̄petuo. vt dicit̄ leui. 6. sed p
 p̄cēm hic adeps dyabolo imolat. deutro. 32. imolanerūt demo
 nis et nō deo. Itē infirmitas deturpat. tal̄ est ianitis gloria q̄
 decori volūt esse hoies sed oē peccatū fedat aīaz. ablate em̄ splē
 dore gr̄e. eā reddit palidā. migrā. rugosā. deformē. tre. 1. egres
 sus ē a filiation ois decor eius. et eiusdē. 4. quō obſcuratū ē au
 rū x̄. Et attende q̄ illā fugit ml̄ier infirmitatē que sic eā defor
 mat. q̄ a sponso elicit. a vicinis atemnit. ab amicis fugit. et a p
 pīnq̄s nō cognoscit. hoc facit peccatū. tre. 4. denigta ē sup car
 bones. facies eoꝝ nō sūt cogniti i plateis. Itē infirmitas depau
 pat q̄ singl̄ p̄priū est luxurie subam corpale et spūale auferen
 tis. iob. 31. h̄ peccatū nephas ē. et iniqtas maria. ignis ē vscq̄
 ad obſumationē. oia deuorās. et oia era dīcās genina. Hic dicit̄
 de filio pdigo. lu. 15. q̄ dissipavit om̄e subam suā. vīnēdo lux
 uriose sed ista paupertas ois ē cī pccō auferente diuidas virtus
 tū. tre. 1. manū suā misit hostis ad oia desiderabilia eius. vñ di
 cit̄ mat. 5. q̄ mulier patiē sanguis fluxū oia sua erogauerit.
 Sp̄ de terius h̄ns. ⁊ lz peccatores videant̄ diuītis habūdare. au
 dite quid dicit̄ apoc. 3. dices q̄ dimes sū ⁊ locupletatus ⁊ null⁹

Sermo

egeo. et nesci qz tu es miser miserabilis et paup et oetus et nudus. Et attende qz paup est. qui nihil habet. paupiorum qui multa debet. pauprimum qui opari non potest ut reddat. talis est ois peccatorum. Iste infirmitas debilitas psal. dereliquit me virtus mea. hinc gule auenit. nam commissationes et ebrietates vigorum corporis tollunt et aie. ideo dicebat apostolus. cura carnis ne fecerit in desideriis debilis est aut ois peccatorum. qz nulli etiam pue temptationi potest resistere. tunc. i. Abierunt absque fortitudine animi faciem subseqnitis. Et attende qz debilis est qui stare non potest. debilior qui non potest surgere. debilissimum vero qui etiam non valet quiescere. non potest aut stare peccatorum. qz peccatum quod per priam non delet. mox suo potest ad aliud trahit. ut dicit grecus. psal. ascendunt voces ad celos. et descendunt voces ad abyssos. sed nec potest surgere. tunc. i. Infirmitas est virtus mea. dedit me dominus in manu. de qua non potero surgere. rursus quiescere non potest. iob. 9. non credit quiescere spiritum meum. Iste infirmitas turbat timore mortis. psal. Cor meum turbabatur est in me. et formido mortis occidit super me. Iste timor maximus turbat avaros. isti timent paupertatem ne supueniat. timent diuinas ne tollant. vita ne deficiat. morte ne accedat. sed geniale est omniusto ut dividat. puer. 28. Justus quasi leo dividit. omnes vero peccatori geniale est ut timeat. Sapientia. 17. cui sit timida nequicia data est in omnem damnationem. sed enim presumit seu perturbata scientia. Et attende qz timet mortem ois reus. sed magis timet despensus. maxime autem taret iam iudicatus. sic ois peccator reus est mortis. gen. 2. in qua unius die comedenter aliquid illicitum morte mori emi. rursus quilibet despredit. et si non coram hominibus saltat coram iudeo. qui oia despredit teste scientia iere. 2. Quoniam fundit super quoniam deprehendit. sic divisus sunt post hoc. ois etiam peccator iam iudicatus est sic dicit jo. 3. Qui non credit iam iudicatus est. et hoc est iudicium. qz dilexerunt homines magis tenebras quam lucem. erat enim eorum mala experientia. Iste non. qz sic corporalis infirmitas trahit ex pestilentia loci. ita peccatum trahit ex loco in quo anima residet. vnde dicitur quod iste filius reguli egrotabat in capharnaum. que fuit civitas sublimis potentie in galilea. sic dicit mattheus. 11. et interpretatur villa solitaria aut ager pinguedinis. ex quibus quinque intelliguntur quibus anima trahit egrotitudinem. prima est potentia unde ista civitas fuit potens. et multi quidem eo ipso peccato infirmantur. qz facultas peccati subest illi. sic de salomone dicitur. eccl. 47. Inclinasti semenza tua mulieribus. peccata habuisti in corpe tuo. 10 ille commendat qui potuit transgredi et non est transgressus. facere malum et non fecit. Iste qui capharnaum dicit villa. signat secunda cum homines delinquunt.

lxviii

er eo videlicet q̄ nō attendentes p̄p̄ia dignitatem. vilificant seip
sos dū vīlibo rebo se subiicit. psal. Homo cū in honore esset nō
intellexit ic̄. Itē qz capharnaū dicit villa isolationis significat
q̄ tercia cā spūalis infirmitatē ē solatio et p̄sp̄eritas m̄ndi hu-
us. psal. Firmamentū in plaga eoz. qz in labore hominū nō
sunt cū hominib⁹. nō flagellabunt. ideo tenuit eos syphia oper-
ti sunt iniquitate et impietate sua. Itē qz capharnaū interpretat
ager. signat q̄quarta cā spūalis infirmitatē. est adolescentia.
et iuuentus que p̄ vigore agri intelligunt. puer. ⁊. Considero
verōdē iuuenē qui tñlit p̄ plateas cui occurrit m̄lier ornatu me
reticeo prepata. que apprehensā deosculat iuuenē. et statim eā
sequit. quasi bos dudus ad victimā. tales iuuentutē honorē di-
abolo offerentes expectant in senectute auerti. iō dicit puer. ⁊.
Ne des alienis honorē tuū. nec annos tuos crudeli. ne forte ge-
mas i nouissimo qñ slumperis carnes tuas a corpus tuū. Itē
habundantia tpaliū est quinta cā spūalis languoris que signa-
tur p̄ hoc qz capharnaū erecto collo et pingui cernit armatus
est. opernit facie eius crassitudo. et eiusdē. zi. Itē morit robus-
sus et famus d̄ies et felix. iō morit qz viscerā eius plena sunt
adipe et medullis. ossa illius irigant. nā p̄diit quasi ex adipe
iniquitas eoz. tñsierūt in affectū cordis. Job. 21. Duxit in bo-
nis dies suos. et in punto ad inferna descendit. Cuius rei ex
emplū legit tale. Cū eīm bea. amb. p̄geret romā. suscepit eū ho-
spicio nobilis quidā in tuscia. qui requisitus a bea. amb. de sta-
tu suo. r̄ndit omnia sibi ad votū succedere. nā habundabat di-
uitis sanitatē et valitudinē corporis possidebat. amici erat illi ml̄
ti. nullus adūarius. ples fecunda et generosa. familia paucica. ci-
uiles honores. supra om̄es suos d̄cues agebat. nihilq; sibi dix-
it deesse. Ad hec amb. ex admiratione p̄territus. surgite inquit
socij hīc abeam⁹. non ē hec domus vbi p̄tem deus habeat. cūn-
q; paululū fuissent elongati. et subito eccl̄sa dom⁹ cū ipso pa-
tre et filiis omnīq; familia et sublātā subuersa est in phundū.
et stagnū in eodē loco usq; ad p̄ntē diem apparet. Secūdo cir-
ca primū tangit̄ deuotio supplicanti⁹: hic: Icz regulus: cū audis-
set qz h̄ies adueniret a iudea in galileā: dimiserat xp̄s iudeā
i qua discipuli eius baptisabant. hoc iō qz exorta erat questio
de baptismate iudeis magis approbantib⁹ baptismū eius qz io-
hannis. Ne igit̄ ex hac questione aliquid discordie nasceret de
iudea recessit: abiit ad eū etiā: p̄sonalit̄ vt reguli p̄ntia inclina-
re: et rogabat eū vt descendere et sanaret filiū eius: Nullum
adhuc miraculū xp̄s fecerat i galilea. nisi solū illud de mutatione

Sermon

aque in vīnu cui ut dicit theo. hic regulus interfuit. aut saltē sa
mā miraculi audiuit in galilea exīs. sed verius credit ī multa
xpm fecisse miracula et hoc factū esse post curationē leprosi et sa
nationē serui centurionis. ¶ Nota allegorice qz regulus fu
it quilibet rex̄ iudaici p̄l. s. moyses. iohue. samuel. dawid. &
ceteri duces at p̄phete qui reguli dicebant̄. qz p̄ue ge nt̄. et abie
cte erant rectores. Amos. 7. Quis suscitabit iacob qz p̄ulius.
hinc iratus dñs p̄lo illi dixit ad moysem. Isum. 14. Feriā eos
pestilentia atqz dūmmā. te aut̄ faciā p̄ncipē sup̄ genē magnā
et fortioē qz h̄c ē. Itē qz eum dē p̄lm affectu paterno dilexerat
iō p̄ls ipse fili⁹ reguli dicit. vñ moyles dixit Nu. 11. Nunquid
ego dæpi omnē hac multitudinē. vel genui ut dicas mihi por
ta eos in simu tuo. sīc portare solet nutrix infantulū. Itē egrotā
uit p̄ls ille multe languorib⁹ peccati. Ila. 1. Omne caput lan
guidū et omne cor merens. a planta pedis vsc⁹ ad verticē capi
tis nō est m eo sanitas. Et qz magnus vbiqz iacebat egrotus.
cui legalia nō adhibebant remediū. iō magnus flagitabat me
dicis. quē vocabat David dicens. Misericordia mei dñe qm̄ infir
mus sū. a sana aiam meā qz peccavi tibi. ad quē Ila. 6. Vt inā
dis rūperes celos et descenderes. Et nota qz illius descendens no
stra fuit sanatio. eo em̄ descendit qz nostrā mortalitatē assump
sit. cui viventi dū cadauer nostre mortalitatē adiungit viuim⁹.
Ipse em̄ est vultur qui exalte ad nostrū volauit cadauer. qn̄ in
clinauit celos et descendit. et dū cadaueri se applicauit illud vi
uificauit. sīc elyseus quondam applicās se mortuo puer. ipsū vi
uificauit. 3. Re. 4. vñ dicit osee. 6. Ipse cepit et sanabit nos. qz
em̄ cepit. i. app̄. chēdit & assumplit nos. ideo sanavit. Lu. 6. Vir
tus de illic exhibat et sanabat om̄s. ideo oīs turba querebat eū
tangere. sed mira attendite illius p̄li cœtitate quib⁹ sanandis de
scendit. cu em̄ hoc ipsū esset sanare qz descendere ad nostrā mor
talitatē. ppter hoc iudicauerūt eū debilē et infirmū. qz mortali
tatē assumplit nō attendentes illud apli. qz qd̄ infirmū est dei
fortius ē hoīb⁹. hāc cœtitate Job aī predixit. 28. Semita igno
ravit aus. nec intuitus ē ocul⁹ vulturis. quis xps qui ascēdit
sup̄ cherubim et volauit. ipse vultur qui cadaueri pascit & ei ap
plicat. sed semita humilitatis quā ostendit xps ignorauit p̄ls
ille. nec oculos intentionis huius vulturis attendit. cuius erat
intention. iō ad nost̄z cadauer descendē vt illud intelligeret. H
tercio aīra primū tangit p̄chatio egrotant̄. Incepiebat em̄
mori. g nullū erat amo medicine remediū. ad illū itaqz isti⁹ p̄t
nebat sanatio. qui claves h̄t vite et mortis qui mortificat et vi

lxviii

uiscitat. Et nota qr vita nostra mors quedā est. 2. Re. 19. Dm
nes morim̄. et sic aqua dilabim̄ sup terraz. Et attende qr dixit
morim̄ in pñti. nō moriem̄. qr vita pñs mors ē. vñ Seneca ad
Lucillū. quotidie morim̄. quotidie diminuit̄ aliquid pars vite nře
et Dñdinus de Ponto. Justar et hanc vitā mortis habere puta
Itē ppls ille iudeorū tūc incipit mori. qn̄ esse cōp̄it ppls. in ipso
enī sui p̄mordio peccato murmuratiois. a m̄gitudinis. et ido
latrie mortuus ē. Jere. Transgressorē ex vtero vocau te. sed tūc
mortuus ē ille populus qn̄ vitam xp̄m in ligno crucē occidit.
Deutro. 28. Erit vita tua pendens aī te. et nō credes vite tue
Itē p temptationē aliquis infirmat̄. p delectationē mori icipit
p asensum morit̄. sic puella in domo. p opationē extra defe. ē tū
mulandus. sic iuuenis mortuus efferebat filius vnicus matris
sue p asuetudinē sepelit̄. p defensionē et famā iam fetet in mō
umento. xp̄ s igit̄ volens ostendere q̄ om̄em spūalē anfert lan
guorē. sanauit infirmos. liberauit icipientes mori. suscitauit iā
mortuā puellā in domo. iuuenē iam extra delatū. et Lazarū in
monumento quadriduo fetente mirabilē euocauit ad vitā. Tu
es i git̄ deus qui facis mirabilia ē.

Secunda pars. I

Ecundo cū dicit̄. dixit ḡ ihesus. tangit̄ reprehensio in
credulitatis huīs reguli. et quatuor facit. primo oīn
dit eius fides diminuta: dixit ḡ ihesus ad eū. nisi sign
na et pdigia videritis nō creditis: ex hoc inuit̄ q̄ iste
regulus iudeus erat. qr iudei signa querūt. vt dicit apls. Que
rit̄ quo vez sit istū nō credere nisi signis visis. si enī nō credidis
sit nequaquam p̄ filij salute supplicasset. Rñdeo qr verbū istud xp̄i
refer̄ ad oēs iudeos ḡnaliū qui nō creditūt nisi visis signis. iste
vero iā credebat. Iz q̄ ipse visis et auditis signis. vel p̄ dicti istū
nō credidisse. rogasse tñ p̄ filij salute incertus aī sanari posset a
xp̄o. cunctis enī remediiis humanis deficientibus et hoc ipsū quasi
experiēdo postulat. sic infirmo p̄ medicos derelicto accedit̄ om
nia. si forte aliquod illoz̄ casu p̄ficiat. vel hm Gre. Ille dubitā
uit infide qr Iz crederet xp̄m sui pñtia sanare filiū nō tñ credebāt
q̄ corporalē absens hoc posset. vñ dicit̄ q̄ rogabat vt descendē
ret et sanaret filiū eius. vel min̄ credidit hñs fidē. qr tactu aut
aliq̄ medicamine posset sanare nō aut credebat id fieri posse sue
voluntatis impio vel dici p̄t̄q̄ habuit fidē eū posse sanare egro
tū sed nō suscitare mortuū vñ dixit descendē prius q̄ moriat̄ R.
Nō hm Aug. signū est res p̄ter sp̄em q̄ sensib⁹ ingenerit aliō ali
quid ex se in notitiā faciens deuenire. pdigiu vero vt dicit̄ Ser

Sermon

nus est signū in longū tempus dīrigens significationē. Signa
vero fecit xp̄s et pdigia. signa quidē sp̄e humilitatis in miracu-
lis diuinitatē demonstrans. Jo. 3. Rabī scimus qz a deo veni-
stī magister. nemo em̄ potest h̄c signa facere que tu fac̄. nisi fu-
erit deus cū eo. Prodigia vero fecit. qz luscitando mortues in
fine tempis se dīministravit omne genus humānū luscitaturū.
Et attende qz h̄c signa requisiuerūt iudei a xp̄o. Mat. 22. Magi-
ster volumus a te signis videre. sed licet nō credant iudei nisi
vīsi signis. tñ etiā datis signis nō crediderūt. Jo. 12. Cū tanta
signa fūisset corā eis nō credebant in eū. Sed non est v̄ez eos
credere etiā vīsis signis. eadē em̄ signa calūniati sunt dīcentes.
In beelzebup pīncipe demonioz. et itez Jo. 9. Qūo potest pec-
tator h̄c signa facere. Secundo tangit orōms instantia: dicit ad
eū regulus. dñe: quasi medicū honozat dñm appellando. Ecl-
38. Honora medicū ppter necessitatē: descendē priuīḡ moziāt fi-
lius meus: et eo mortuo rogandus erat descendere. qm̄ luscita-
re poterat mortuū qui mortale infirmitatē sanare rogabat. sed h̄
regulus iste nō cognouit. L Tercio tangit filij sanatio: Di-
cit ei h̄iesus. vade filius tuus viuit: qz em̄ infirmitas illa erat.
ad mortē. ideo sanatū dīdit viuire. quē sanauit dñs absq̄ tactu
absq̄ corpali pīntia. absq̄ verbo. sed solo mutu bñiplacite volun-
tatis. vel qz xp̄s veritas mentiri nō potest. eoipso qz dīxit eum
vivere oportuit eius sermoni rī exētia adesse necessitate intom-
umtabilis veritatis. Querit quare dñs invitatus ad domū hu-
iū reguli nō descenderit. cū tñ ad domū centurionis p̄ seruo ei-
us sonando iuerit. Mat. 8. Ad hoc rīdet Greg. Ut oñderet qz
que magis sunt apud homines in honore frequenter apud dñū
sunt abiecta. et abiecta hominibz cara sunt deo. nō sunt imita-
tores huius humilitatis. qui attemptis pauperibz domos freqū-
tant nobiliū egrotantiū. Job. 21. Certe noui cogitationes ve-
stras et sententias ñ me iniquas. dīcatis em̄ vbi est domus pīm
cipis ñ. Alia causa est. quia fides centurionis & humilitas mes-
rebatur xp̄i aduentum. quem non meruit fastus reguli. et infi-
delitas. Tertia causa est. ut infidelitatem reguli sanaret. qui nō
credebat xp̄m absentem corpore filium sanare. Quarto tangit si-
dei credulitas: Credidit homo: regulum appellat nc̄ n credente
iam vero credentem hominem appellat quia fides hominum est
quos renouat h̄m interiorē hominem. Eph. 9. Renouamini
spiritu mentis vestre. et induite nouum hominem. qui h̄m deuz
creatus est in iusticia et sanctitate veritatis: sermoni quem dixit
ei h̄iesus: Secundum glosam. Credidit Christum verbo illo

Ixxiiii

illo senasse cum dixit vade filius tuus vivit: Et ibat: qz dixie
rat illi vade. Et Nota qz ille vadit qz credit hmonibz xpi. sed qz
vadat dñ. Jo. 5. Qui verbū meuz audiit et credit ei. qz misit me
hē vitam eternam. a m iudicium non venit. sed transit a morte
in vitam. Jo. 6. Domine ad quem ibimus verba vite eterne
habes.

Tertia qz ars.

M

Erao cū dñ. Jam autē tangit interpretatio bñficii mū-
tiata. et qz tue facit pmo pñm̄ denunciatio sanitatis
Ja autē eo descendente: de chana galilee. ubi locut⁹
erat dño descendebat in capharnaū: serui occurserunt
ei a nunciauerunt ei dicentes qz filius eius vivaret: sic eū pñm̄ quū
morti reliq̄rat qz viuū n̄ spabat regire. Scđo pñm̄ exāmatio
veritatis: Interrogabat ḡ horam ab eis in qua melius hñerat
et dixerunt ei. qz heri hora septima reliquit eū febris: Attende qz
euāgelista pñs dixit filiu reguli infirmari. dsequenter infirmita-
tis addidit speciē que fuit febris. Septima vero hora pñma est
post meridiē qñ accessiones febriū dñsueuerunt feruentiores esse id
istud cōmendat miraculū. qz ipsa hora vba dñi liberat⁹ ē tñ mo-
rieti pei⁹ erat illi. Nō qz febris a feruore dñ. vñ oīs iordiata pas-
sio feruēs igne maligno febris est aīc. id de pñtoribz dñ. Impy
quasi mare feruens. hñc feruorem incendit instigator malorum
dyabolus de quo Job. 41. Feruescere faciet quasi ollam pñ-
dum mare. et ex tali feruore generant septem febres aīc pñma ē
effimera subitus vñz motus mordinate passionis qualis fuit cō-
cupiscencia David. vñsa muliere se leuāte. qual' etiaz fuit timor
petri xpm̄ negantis. Scđa est terciana que vna dic intercipit.
Isti sunt qui cū peccauerint dolent et sic hñt vñ diem peniten-
cie. qui est atricio. sed. non pueniūt ad hñm diem confessioñis. ideo
statim in idē redeūt. Tercia quartana est ubi duo dies absq; ac-
cessionē sūt. quidā em̄ post accessionē pñci duos dies pñnie as-
sumunt̄ atracionē s. et confessioñē. Sed qz iuxta sacerdotis arbi-
trium non pueniūt ad di ē tercium satisfactionis. id rursus acce-
dit peccati passio. Quarta est cotidiana. eoꝝ vñz qui absq; co-
tricōe vlla male frequētant. Sed hanc sequit̄ quinta. s. atrina
sicut febriat̄. vñsurarii. luxuriosi. inuidi. Sexta est iā generante
dñsuetudine qz p ethica intelligit. ethica em̄ dñ. qz in morē sit de-
ducta. ethis em̄ mos est. Septima est acuta qz est defensioñis iaz
dñsuet neq; die. cū quis nec erubescit. nec timet male agē. qz dñsue-
nit de salute tal' valde timendū ē qz in tali febre medici despant
Jere. i o. pessima plaga tua. insanabil' cura tua. Itē nota qz sicut
dies tpañ fit ex motu sol'. sup tercā ita dies mēt fit ex pñcia spi-
ritus a dñ ipse em̄ ē sol intelligibilis. luens ad veritatē inflammas

Sermo

ad caritatem de quo dicitur Eccl. 1. Lustras omnia p̄git in circu-
tu sp̄us i. solis huius vero diei. et solis eterni. septem hore. septem
dona sunt eiusdem sp̄us. de quibus Isa. 11. Sp̄us sapientie et in-
tellectus. Septima igit̄ hora est timor dñi. que est inicium sapi-
entiae. et q̄z in timore dñi declinat omnis a malo. ut dicit̄ Pro-
ver. 16. Ideo septima hora timoris febris petri relinquit unde.
Isa. 26. h̄m aliam l̄ram. A timore tuo dñe depimus et pepim⁹
sp̄m salutis. Tercio ponit recognitio diuine p̄tatis: Cognovit
aut̄ p̄ q̄ illa hora: sc̄ septima ip̄a: erat in qua dixit ei ih̄s fili-
us tuus vivit: eodē em̄ p̄ucto hore et xp̄s dixit verbū et astuit
sanitatis effectus. ps. ip̄e dixit et facta sunt. Quarto ponit deuo-
tio credibilitatis: Et credidit ip̄e: filiū sanauit xp̄s corporalit̄. h̄c
vero sanauit sp̄ualiter. est em̄ fides sanitatis mentis. ps. Misit v-
bum fidei sue et sanauit eos: Et domus eius tota: Lu. 19. No-
die huic domui salus facta est etc.

Prima pars.

Dñica vigessima prima p^o pen. ser. lxxv.

Imile est regnū celoz. Mat. 18. Non minus ne-
cessaria est p̄ deseruacō pacis relaxatio iniurie. q̄
comunicacio beneficentie. iō in republica vtrunc⁹
req̄rit. et in regno militantis ecclie p̄ p̄ncipem de-
um lex ista pmulgata ē ut vnuſq̄sc̄ m̄le remit-
tat peccātib⁹ aliquā penam legalem velut transgressor portabit
sic hodiernū atinet euangellum q̄ in tres p̄tes diuidit. In qua
rum p̄ma tangit̄ diuina pietas remittēs delinquētib⁹. In sc̄da
hūana crudelitas debitu exigēs. ibi. Egress⁹ aut̄ h̄i ille. In ter-
cia describit̄ ista seu eritas in ḡtū pumēs. ibi. Vidētes aut̄ abū
eius. A Circa p̄mum tria tangunt̄ p̄mo humanoꝝ actuū
tremenda examinatio: Assimulatū est regnū celoz: h̄ regnū p̄
sens ecclia est fides vñz xp̄iana. et aggregatio fidelium. h̄ etei polli-
tia regnū ē. et reg m̄ celoz. Regnū qđe et n̄ tyrāma. q̄z fuit li-
bē ex amore. q̄ vñ sub tyrānde sūt vñiat timore. iō ad po-
pulū credencū dicit̄ petrus. 1. ca. 2. Vos estis gen⁹ electū rega-
le la cōrdociū. gens sc̄ca. Celoz vero regnū iō dī. q̄ legib⁹ cele-
būt̄ de cuius regno lex etiam iusta regno describitur ut dicit̄
Augusti. 1. li. soli. regnū etiam celorum est. quia in terris p̄e-
grinat̄. sed celum sibi priam reputat̄. ad deuz tendens desiderio
dicente aplo. qđi in sum⁹ in h̄ corp̄e p̄grinamur a dño. et ideo
nra duersatio in celis est. q̄ vbiq̄ sit xp̄i regnocola. eius n̄ va-
riat iurisdictio. qn̄ ad supmū regnū pertineat: h̄i regi: hic h̄o rex
xp̄s est in similitudinē hom̄i fact⁹ et habitu inuent⁹ ut h̄o sicut
dī Phil. 2. Cu⁹ regnū totus mund⁹ est. et quē sensus ignorat
ut dī Ioh. 1. li. soli. Sz sp̄ualiter ip̄e rex ē in se. cōdenāū cui⁹ triū

